

ПРОДЪЛЖАВАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА СРОКА

НОРМАТИВНА УРЕДБА

чл. 25 и чл. 26 от ДОПК

I. ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА СРОКОВЕТЕ

Съгласно разпоредбата на чл. 25 от ДОПК в случаите, когато сроковете в производството са определени от органа по приходите или публичния изпълнител, те могат да бъдат продължени по молба на заинтересованото лице, подадена преди изтичането на срока, ако това се налага по уважителни причини. Дефиниция на понятието "уважителни причини" не е дадена, но това следва да са такива причини от обективен характер, които поставят задълженото лице в невъзможност да изпълни процесуалното действие в установения срок. Съответно органът по приходите извършва преценка дали тези причини са уважителни. Ако преценката на органа по приходите е неправилна то е налице нарушение на административно-производствените правила, което обаче ще е съществено, само когато е повлияло или е могло да повлияе на съдържанието на административния акт, както и когато, ако нарушението не е било допуснато, административният орган е могъл да стигне до други фактически или правни изводи и до друго решение по същество или пък е нарушено правото на защита на задълженото лице. В останалите случаи, които са и мнозинство, макар и да е налице процесуално нарушение, то няма да е съществено, няма да повлияе върху съдържанието на административния акт и съответно не е основание за отмяна на акта. Отказът да се продължи срокът, не е административен акт, доколкото с него не се засягат непосредствено права, свободи или законни интереси на задълженото лице и не подлежи самостоятелно на обжалване. Прякото засягане на права, свободи или законни интереси ще стане с акта, с който завършва производството и съответно той ще подлежи на обжалване по реда на ДОПК, като в рамките на производството по обжалване на акта може да се направи възражение и съответно да бъде обсъдено от решаващия орган направеният от орган по приходите или публичен изпълнител отказ за продължаване на срока.

ПРОДЪЛЖАВАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА СРОКА

За разлика от ГПК, където продължаване на срока е допустимо и когато сроковете са определени от съда и от закона (чл. 63, ал. 1 от ГПК), с изключение на изчерпателно изброените в чл. 63, ал. 3 от ГПК случаи, при които не е допустимо продължаване на срока, в ДОПК продължаване на срока е допустимо само, когато се касае за срокове, които се определят от органа по приходите, но не и за законово определените срокове (арг. чл. 25 ДОПК). Съгласно § 2 ДР на ДОПК за неуредените с ДОПК случаи се прилагат разпоредбите на АПК и ГПК. Следователно е приложим чл. 63, ал. 2 от ГПК, съгласно която разпоредба новоопределеният срок не може да бъде по-кратък от първоначалния. Съответно - продължаването на срока тече от изтичането на първоначалния срок.

Според чл. 25, изр. 2 от ДОПК продължаването на срока не може да надхвърля размера на съответния срок, определен в закона. Нормата е неясна и логически противоречи на цялата уредба на сроковете в ДОПК. Както беше посочено, по силата на чл. 22, ал. 1 от ДОПК, сроковете в кодекса се определят по три начина – установяват се от закона, определят се от органа по приходите, съответно от публичния изпълнител тогава, когато не се установяват от закона, или са 14-дневни в случай, че органът по приходите не се е възползвал от правомощието, дадено му от закона и не е определил срок или законът не е определил срока и не е оставил това като правомощие на органа по приходите. Очевидно е, че тогава, когато срокът е даден от закона, то органът по приходите няма правомощие да определя срок и съответно не би могъл нито да продължава, нито да скъсява дадения от закона срок.

II. ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА СРОКОВЕТЕ

По отношение на възстановяването на сроковете в административното производство по ДОПК, съгласно чл. 26 от ДОПК, се прилагат разпоредбите на АПК. Възстановяване на срока съгласно АПК е допустимо в пет случая.

1. Възстановяване на срока при оспорване на акта по административен ред

ПРОДЪЛЖАВАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА СРОКА

На основание чл. 89, ал. 1 от АПК, когато жалбата срещу административния акт при оспорване по административен ред е оставена без разглеждане като просрочена, жалбоподателят, в 7-дневен срок от съобщаването на акта за прекратяване на производството, може да поиска възстановяване на срока, ако пропускането му се дължи на особени непредвидени обстоятелства. Към искането се прилага и върнатата жалба. Искането се разглежда от административния орган, компетентен да разгледа жалбата.

Следва да са налице особени непредвидени обстоятелства. Това подобно на уважителните причини при продължаването на срока, ще са обстоятелства от обективен характер, които лицето не е могло да предвиди или ако и да е могло да предвиди, то не е имало възможност да предотврати тяхното осъществяване и съответно те са му попречили да изпълни съответното процесуално действие в срока, установен от закона, Такива биха могли да бъдат както природни събития, така и действия на трети лица. Важното в случая е те да са непредвидени и да са причинили пропускането. Не следва да се допуска възстановяване, ако лицето е могло, но не е положило дължимата грижа за защита на собствените си интереси..

Отказът да се възстанови срокът представлява индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21 от АПК и съответно ще подлежи на обжалване по реда на АПК, доколкото ДОПК препраща за уредбата на института към АПК. Съдебната практика извежда това от общите разпоредби на АПК, които дават възможност на всеки, чиито права са засегнати да обжалва акта пред административния съд. Следва да се приеме, че той може да се обжалва пред компетентния съд, като неговият акт е окончателен. Тази двуинстанционност на обжалване на отказа за възстановяване на срока се извежда от двуинстанционността на обжалване на акта, с който се прекратява самото производство, съгласно чл. 88, ал. 3 от АПК.

ВНИМАНИЕ! Съдебна практика относно реда за разглеждане на искането за възстановяване.

Въпросът дали жалбата действително е просрочена ще бъде разрешен окончателно с произнасянето по същество от страна на административния съд по спора за

ПРОДЪЛЖАВАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА СРОКА

законосъобразността на решението на горестоящия административен орган. Решаването на спора относно просрочието на жалбата не е обусловено от предварителното произнасяне по искането за възстановяване на срока. Напротив, приключването чрез съдебното произнасяне на спора досежно просрочието на жалбата срещу ревизионния акт ще създаде основание по чл. 89, ал. 1 от АПК, защото тогава би било налице пропускане на срока. (Определение № 4437 от 15.04.2008 г. по адм. д. № 2149/2008 г., I отд. на ВАС)

2. Възстановяване на срока при оспорване на акта по съдебен ред

Съгласно чл. 161, ал. 1 от АПК, когато жалбата срещу административния акт при оспорване по съдебен ред пред първа инстанция е оставена без разглеждане като просрочена, в 7-дневен срок от съобщението за оставяне на жалбата без разглеждане може да се поиска възстановяване на срока, ако пропускането се дължи на особени непредвидени обстоятелства или на поведение на администрацията, въвело жалбоподателя в заблуждение.

Искането за възстановяване на срока може да бъде направено и с жалбата, т.е. не е задължителен елемент на фактическия състав да е налице подадена жалба, оставена без разглеждане като просрочена, а искането за възстановяване на срока е възможно да се подаде заедно с жалбата срещу административния акт. Логически би следвало това правило да се прилага и при възстановяване на срока в административното обжалване. Тази разпоредба обаче поставя въпроса по какъв начин ще се изчислява срокът, в който може да се иска възстановяване на срок, доколкото съгласно чл. 161, ал. 1 от АПК този срок е 7-дневен от съобщението за оставяне на жалбата без разглеждане. Вследствие на това, за да е осъществена процесуалната предпоставка искането за възстановяване да е подадено в 7-дневен срок от съобщението за оставяне на жалбата без разглеждане, то практически лицето следва да е подало жалба и тя да е оставена без разглеждане като просрочена, което практически обезсмисля и прави неизползваемо чл. 161, ал. 1, изр. 2 от АПК.

В искането за възстановяване на срока се посочват всички доказателства, установяващи основанията за възстановяване (чл. 161, ал. 2 от АПК). Определението, с което искането е отхвърлено, може да се обжалва с частна жалба по реда на чл. 229-236 от АПК. Определението, с което искането е уважено, се обжалва от другата страна заедно с решението по делото (чл. 161, ал. 3 от АПК).

ПРОДЪЛЖАВАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА СРОКА

СЧИТА

3. Възстановяване на срока при касационно оспорване, обжалване на определенията и разпорежданията и отмяна на влезли в сила съдебни актове.

Останалите три хипотези на възстановяване на сроковете по АПК са визирани в съответните пращащите норми на чл. 228, чл. 236 и чл. 249 от АПК. По силата на тези разпоредби същият ред за възстановяване на срока при оспорване по съдебен ред пред първа инстанция, се прилага субсидиарно и при касационното оспорване, обжалването на определенията и разпорежданията и отмяната на влезли в сила съдебни актове.

Извън така посочените хипотези други срокове в административното производство по ДОПК не се допуска да се възстановяват!

ВНИМАНИЕ! Съгласно чл. 61 от ГПК, който по същество доразвива правилото на 54, ал. 3 от АПК, при спиране на производството се спират и всички започнали да текат, но все още не изтекли срокове. Това законово разрешение намира приложение в данъчно-осигурителното производство отново по силата на § 2 от ДР на ДОПК.

[Обратно към съдържанието на наръчника.](#)